

موزه عشایر آذربایجان

زندگی کوچ نشینی در ایران و از جمله آذربایجان سابقه ای بس کهن دارد و کوچ نشینان نقش مهمی در تاریخ سیاسی و اجتماعی این مرز و بوم داشته اند. بسیاری از دولت ها و حکومت های قبل از اسلام و بعد از اسلام از میان ایلات و عشایر برخاسته اند. حکومت های غزنویان، سلجوقیان، خوارزمشاهیان، ایلخانان، قره قویونلوها، آق قویونلوها، افشاریه، زندیه و قاجاریه حکومت های ایلی بودند که قدرت اولیه خود را از تشکیلات ایلی خود گرفته اند. ...

زندگی کوچ نشینی در ایران و از جمله آذربایجان سابقه ای بس کهن دارد و کوچ نشینان نقش مهمی در تاریخ سیاسی و اجتماعی این مرز و بوم داشته اند. بسیاری از دولت ها و حکومت های قبل از اسلام و بعد از اسلام از میان ایلات و عشایر برخاسته اند. حکومت های غزنویان، سلجوقیان، خوارزمشاهیان، ایلخانان، قره قویونلوها، آق قویونلوها، افشاریه، زندیه و قاجاریه حکومت های ایلی بودند که قدرت اولیه خود را از تشکیلات ایلی خود گرفته اند. روند کوچ نشینی در ایران و از جمله آذربایجان آنچنان است که میتوان پیش بینی کرد با آخرین نسل عشایر کوچ رو در ایران مواجه هستیم. از این رو تاسیس موزه ی عشایر ضرورت تاریخی داشت. شهرسراب موقعیت ویژه ای بر سر راه تبریز- اردبیل و استان گیلان داشته و همه ساله هزاران نفر به قصد استفاده از آبهای گرم و معدنی سیلان و سرعین و طبیعت زیبای شمال کشور این شهر را پشت سر می گذارند. علی رغم سابقه فرهنگ و تمدن این شهر تاکنون مسافرین محترم محملی جهت اقامت بیشتر در این شهرنمی یافتند. با شرح مراتب مذکور تاسیس موزه ی عشایر در محل حمام قدیمی جلال ضرورت و اهمیت خود را دو چندان بیشتر می نمایند. حمام جلال به جای مانده از دوران قاجاریه و ثبت شده در فهرست آثار ملی به شماره 419/9 با معماری ارزشمند در شهرتاریخی و فرهنگی سراب با مساحتی حدود

650 مترمربع بنا شده است. موزه ی عشایر آذربایجان به عنوان اولین موزه ی عشایری ایران از شمار موزه های مردم شناسی است. قلمرو فعالیت موزه های مردم شناسی منطقه ای به نمایش گذاشتن نشانه های فرهنگی، سنتی، قومی و نمایانگر ارزش های فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و فنی این نشانه ها، اشیا و نمادها به مردمی است که آنها را به کار می گرفته اند و می گیرند.

بر مبنای تعریفی که در این رابطه آیکوم دارد، هدف موزه عبارتست از گردآوری و نگهداری، مطالعه و بررسی کردن و نیز به نمایش گذاشتن نعمات فرهنگی یا طبیعی به منظور آموزش، پژوهش و ارزش دادن به این مجموعه ها و لذت بردن از آنهاست. نتیجه اینکه هدف موزه نمایشگر ارائه تحقیقاتی است از مطالعه در مورد اعتقادات و آداب و رسوم، زبان، معیشت، مسکن، هنرها و فنون، خوراک، پوشاک، صنایع دستی، که در جامعه عشایری توسط کارشناسان گردآوری شده است و از این رو است که موزه ی مردم شناسی برای بینندگان مانوس و دلنشین است. زیرا در این رابطه هر یک از اموال فرهنگی که به نمایش گذاشته میشود با زبان بی زبانی از چگونگی مورد استفاده در زمان خود صحبت می کنند. غرفه های این موزه ی مردم شناسی همانند سایر موزه های مردم شناسی سخن از چگونه زندگی کردن و با مشکلات مبارزه کردن و در جهت بدست آوردن و بهتر زندگی کردن که همواره نداشتن را یافتن و نبودن را ساختن از زمانهای بسیار گذشته می گوید. بنابراین حفظ و نگهداری و معرفی ذخایر فرهنگی ضرورتی تاریخی دارد.

بخش های مختلف این موزه عبارتند از: بخش اطلاع رسانی، کتابخانه تخصصی، فضای مرتع و چوپان، غرفه سینمای سنتی، بخش فرآوری سنتی و بومی لبنیات، بخش فرآوری سنتی پشم، غرفه دست بافت های عشایری، غرفه موسیقی، غرفه مسکن (آلاچیق)، غرفه نان پزی، غرفه اشیاء اعتقادی و زیورآلات، غرفه قهوه خانه سنتی و ماکت و تابلو نوشته ها و عکس های مختلف از جلوه های فرهنگی عشایر آذربایجان.

مسکن عشایر

مرتع

پوشاک عشایر

دست بافت های عشایری